

**ЗАКОН ЗА РАТИФИКАЦИЈА НА ДОГОВОРОТ МЕЃУ
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА И ДРЖАВАТА КУВАЈТ ЗА
ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ**

Службен весник на РМ, бр. 57 од 26.04.2010 година

Член 1

Се ратификува Договорот меѓу Република Македонија и Државата Кувајт за поттикнување и заемна заштита на инвестиции, потпишан во Скопје на 8 април 2008 година.

Член 2

Договорот во оригинал на македонски, на арапски и на англиски јазик, гласи:

ДОГОВОР
МЕЃУ
РЕПУБЛИКА МАКЕДОНИЈА
И
ДРЖАВАТА КУВАЈТ

ЗА ПОТТИКНУВАЊЕ И ЗАЕМНА ЗАШТИТА НА ИНВЕСТИЦИИ

Република Македонија и државата Кувајт (понатаму во текстот "Договорни држави");

Сакајќи да создадат поволни услови за развој на економската соработка меѓу нив, и особено за инвестиции на инвеститори од едната Договорна држава на територијата на другата Договорна држава;

Согледувајќи дека поттикнувањето и заемната заштита на таквите инвестиции ќе бидат погодни за стимулирање на деловната иницијатива и за зголемување на просперитетот на двете Договорни држави;

Се договорија за следново:

Член 1
Дефиниции

За целите на овој Договор:

1. Изразот "инвестиција" се однесува на секаков вид на средство на територијата на една Договорна држава, кое е во директна или индиректна сопственост или контрола на инвеститор на другата Договорна држава, и ги вклучува средствата кои се состојат од или ја имаат формата на:

а) акции во, удели, обврзници, должнички хартии од вредност или било кој друг вид на учество во компанија;

б) побарувања кои гласат во пари и побарувања на било кое друго средство или извршување согласно договор кој има економска вредност, вклучувајќи, но не ограничувајќи се, на долгови и заеми;

в) права од интелектуална сопственост, вклучувајќи, но не ограничувајќи се на, авторски права, трговски марки, патенти, индустријски дизајни и шеми и технички процеси, know how, трговски тајни, трговски имиња и goodwill

г) било кое право кое е доделено со закон, договор или преку било која лиценца или дозвола доделена согласно закон, вклучувајќи права на извидување, истражување, вадење или користење на природни ресурси, и права за преземање други економски или комерцијални активности.

д) било кој материјален и нематеријален, движен и недвижен имот, како и кои било поврзани имотни права како што се закупи, хипотеки, залози и гаранции.

Изразот "инвестиција", исто така, се однесува и на задржани приходи и средства од ликвидација за целите на реинвестирање.

Било која промена во формата во која се инвестирани или реинвестирани средствата нема да влијае врз нивниот карактер како инвестиции.

2. Изразот "инвеститор", во однос на Договорна држава, значи:

(а) физичко лице, државјанин или жител на таа Договорна држава во согласност со нејзините применливи закони;

(б) Владата на таа Договорна држава;

(в) Било кое правно лице конституирано или основано според законите и регулативите на таа Договорна држава, со седиште на територијата на таа Договорна држава, како што се институции, компании, претпријатија, корпорации, деловни здруженија, организации и други законски установи и власти.

3. Изразот "лриходи" значи износи остварени од една инвестиција, без разлика на формата во која тие се платени, и вклучува, посебно, но не исклучиво, профити, камати, капитални добивки, дивиденди, авторски хонорари или други надоместоци.

4. Изразот "територија" значи:

а) во однос на државата Кувајт: било која област покрај територијалното море, која во согласност со меѓународното право, е

или може понатаму да биде назначена согласно законите на државата Кувајт, како област во која државата Кувајт може да ги спроведува суверените права или јурисдикција.

б) во однос на Република Македонија: копнена територија, вода и воздушен простор, над кој Република Македонија ги спроведува, во согласност со меѓународното право, суверените права и јурисдикцијата во таквите области.

Изразот "слободно конвертибилна валута"⁴ значи било која валута која ќе ја одреди Меѓународниот монетарен фонд, од време на време, како слободно употреблива валута во согласност со Статутот на Меѓународниот монетарен фонд и било која негова измена.

Изразот "без одложување" значи таков период кој вообичаено се бара за завршување на потребните формалности за трансфер на плаќањата, Таквиот период започнува на денот на кој е доставено барањето за трансфер и не смее/во никој случај, да надмине два месеци.

Член 2

Одобрување и поттикнување на инвестиции

1. Секоја Договорна држава, на своја територија и во согласност со нејзините применливи закони и регулативи, одобрува и поттикнува инвестиции од инвеститори од другата Договорна држава.

2. Секоја Договорна држава, во врска со инвестиции одобрени на нејзината територија, ги дава за таквите инвестиции сите потребни дозволи, согласности, одобрувања, лиценци и овластувања до таков степен и под такви услови како што може да биде одредено со нејзините закони и регулативи.

3. Договорните држави може да се консултираат една со друга на кој било начин кој сметаат дека е соодветен за лоттикнување и олеснување на инвестиционите можности на нивните територии.

4. Секоја Договорна држава, според нејзините закони и регулативи во врска со влегувањето, престојот и работата на физички лица, ги разгледува добронамерно и им дава соодветен третман, без оглед на државјанството или жителството, на барањата на клучниот работен кадар, вклучувајќи ги највисоките раководни и технички лица кои се вработени за целите на инвестициите на нејзина територија, за влегување, привремен престој и работа на нејзина територија, Најблиските членови на семејството на клучниот работен кадар, исто така, добиваат сличен третман во поглед на влегувањето и привремениот престој во Договорната држава - домаќин.

Член 3 **Заштита на инвестиции**

1. Инвестициите од инвеститорите на која било Договорна држава, во секое време, ќе имаат праведен и правичен третман и целосна заштита и безбедност на територијата на другата Договорна држава на начин кој е во согласност со нејзините закони и регулативи и одредбите на овој Договор. Ниту една Договорна страна на ниту еден начин нема да и наштети со арбитражни или дискриминаторски мерки на употребата, управувањето, водењето, работењето, проширувањето или продажбата или друго располагање со инвестиции од страна на инвеститори на другата Договорна држава во корист на инвестиции од сопствените инвеститори или од инвеститори од трети земји.

2. Секоја Договорна држава веднаш ќе објави или на друг начин ќе ги направи јавно достапни нејзините закони, регулативи, процедури, директиви и упатства со јавна примена, како и меѓународните договори кои се однесуваат или можат да влијаат на важењето на одредбите од овој Договор или инвестиции на нејзина територија на инвеститори од друга Договорна држава.

3. Секоја Договорна држава обезбедува ефективни средства за проценување на побарувањата и спроведување на правата во поглед на инвестициите. Секоја Договорна држава им обезбедува на инвеститорите на другата Договорна држава право на пристап до судовите на правдата, административните трибунали и агенции и сите други тела кои имаат судско овластување и право да назначуваат лица по нивен избор, кои според важечките закони и регулативи се квалификувани за проценка на побарувањата и спроведување на правата кои се однесуваат на нивните инвестиции.

4. Понатаму, инвестициите во Договорната држава-домаќин нема да подлежат на исполнување на стандарди во работењето доколку истите се штетни за нивната одржливост или негативно влијаат на нивната употреба, управување, водење, работење, проширување, продажба или друг начин на располагање.

Член 4 **Третман на инвестициите**

Во поглед на употребата, управувањето, водењето, работењето, проширувањето, продажбата или друг начин на располагање со инвестициите направени на нејзина територија од инвеститори на друга Договорна држава, секоја Договорна држава ќе одобри третман кој не е помалку поволен од оној што го одобрува, во слични ситуации, на инвестициите на сопствените инвеститори или инвеститорите на која било трета држава, кое и да е поповолно за тие инвестиции.

Мегутоа, одредбите на овој Член нема да се толкуваат како да обврзуваат една Договорна држава да им овозможи на инвеститорите од другата Договорна држава корист од каков било третман, предност или привилегија кои произлегуваат од:

а) која било царинска унија, економска унија, слободна трговска зона, монетарна унија или друга форма на регионална економска соработка или друг сличен меѓународен договор на кој било која Договорна држава е или може да стане страна;

б) кој било меѓународен договор или спогодба кој целосно или делумно се однесува на оданочувањето.

Член 5 **Компензација за загуби**

1. Освен онаму каде што важи Член 6, кога инвестициите извршени од страна на инвеститор од која било Договорна држава ќе претрпат загуби поради војна или друг оружен конфликт, вонредна состојба во земјата, побуна, граѓански немири, востание, демонстрации или други слични настани на територијата на другата Договорна држава, таа ќе му одобри, што се однесува до враќање, обештетување, компензација или друго порамнување, третман не помалку поволен од оној кој таа го одобрува на своите инвеститори или на инвеститорите од која било трета држава, доколку таквиот третман е поповолно за засегнатите инвеститори.

2. Без прекршување на став 1, на инвеститорот од една Договорна држава кој, во која било од ситуациите наведени во тој став, претрпел загуба на територијата на другата Договорна држава која резултира од:

а) заплenuвање на неговата инвестиција или дел од истата од страна на силите или властите на другата Договорна држава;

б) уништување на неговата инвестиција или дел од истата од страна на силите или властите на другата Договорна држава кое не било предизвикано во воени активности или не било потребно лоради неопходноста на ситуацијата, му се одобрува враќање или компензација кои во било кој случај ќе бидат брзи, адекватни и ефективни.

Член 6 **Експропријација**

1. (а) Инвестициите направени од инвеститорите од една Договорна држава на територијата на друга Договорна држава нема да бидат национализирани, експроприрани, одземени или изложени на директни или индиректни мерки кои имаат ефект еквивалентен на национализација, експропријација, конфискација, секвестрација или одземање (понатаму во текстот "експропријација") од страна на другата Договорна држава, освен за јавен интерес на таа Договорна држава, и со брза, адекватна и ефективна компензација и под услов таквите мерки да бидат преземени на недискриминаторна основа и во согласност со соодветен законски процес од општа примена.

(б) Таквата компензација ќе биде во износ на пазарната вредност на експроприраната инвестиција непосредно пред експропријацијата или пред претстојната експропријација да стане јавно позната, без разлика кое ќе се случи порано (понатаму во текстот "датум на вреднување"). Таквата компензација ќе биде изразена во слободна конвертибилна валута врз основа на пазарен девизен курс кој преовладува за таа валута на датумот на вреднување и ќе вклучува камата по комерцијална стапка воспоставена на пазарна основа, во никој случај не помага од преовладувачката ЛИБОР каматна стапка од датумот на експропријацијата до датумот на плаќање.

(в) Онаму каде што гореспоменатата реална лазарна вредност не може лесно да се процени, компензацијата ќе биде определена на правични принципи, земајќи ги предвид сите релевантни фактори и околности, како што се инвестираниот капитал, природата и траењето на инвестицијата, вредност на замена, зголемувањето на вредноста, тековните приноси, дисконтирана вредност на готовинскиот тек, книговодствената вредност и гоодњилл. Износот на компензацијата кој е конечно определен ќе му биде веднаш платен на инвеститорот.

2. Во контекст на принципите определени во став 1 и без прекршување на правата на инвеститорот според Член 9 од овој Договор, засегнатиот инвеститор ќе има право судски или друг надлежен и независен орган во Договорната држава која ја извршила експропријацијата итно да го разгледа неговиот случај, вклучувајќи ја вредноста на неговата инвестиција и плаќањето на компензацијата.

3. За целите на овој Договор, поимот "експропријација" исто така,

вклучува и интервенции или регулаторни мерки од страна на Договорната држава кои имаат де факто ефект на експропријација, така што нивниот ефект резултира во фактичко одземање на сопственоста на инвеститорот, контролата или значителни користи од неговата инвестиција или кои можат да резултираат во загуба или штета на економската вредност на инвестицијата, како што е замрзнување или блокирање на инвестицијата, наметнување арбитрарни и преголеми даноци на инвестицијата, задолжителна продажба на цела или дел од инвестицијата, или други слични мерки.

Член 7

Трансфер на плаќања поврзани со инвестициите

1. Секоја Договорна држава ќе им гарантира на инвеститорите на другата Договорна држава слободен трансфер на плаќањата кои се однесуваат на нивните инвестиции кон и од нејзината територија, вклучувајќи и трансфер на:

- а) почетен капитал и секој дополнителен капитал за одржување, менаџмент и развој на инвестицијата;
- б) приноси;
- в) плаќања според договор, вклучувајќи амортизација на главнина и плаќања на достасана камата, кои се вршат *согласно* договор за заем;
- г) авторски хонорар и давачки за правата од Член 1 став 1 (в);
- д) приходи од продажба или ликвидација на целата или дел од инвестицијата;
- ѓ) заработувачка и други надомесци за персоналот ангажиран од странство во врска со инвестицијата;
- е) плаќања на компензација согласно Членови 5 и 6;
- ж) плаќања од Член 8;
- з) плаќања кои произлегуваат од разрешување на спор.

2. Трансферите на плаќањата според став 1 ќе бидат извршени без одложување или ограничување, освен во случај на компензација, во слободно конвертибилна валута. Во случај на одложување кое ќе влијае на потребните трансфери, засегнатиот инвеститор има право да добие камата за периодот на таквото одложување.

3. Трансферите се вршат по дневен пазарен девизен курс кој преовладува во Договорната држава домаќин на датумот на трансфер за валутата која треба да се трансферира. Во отсуство на девизен пазар, стапката која ќе се применува е последната стапка која се применила на внатрешни инвестиции или девизниот курс одреден во согласност со регулативите на Меѓународниот монетарен фонд или девизниот курс за конверзија на валути во Специјални права на влечење или американски долари, во зависност кое е поповолно за инвеститорот.

Член 8 **Суброгација**

1. Ако една Договорна држава или нејзината назначена Агенција ("Страната што обештетува") изврши плаќање за обештетување или гаранција кои ги преземала во однос на инвестиција на територијата на другата Договорна држава ("Државата-домаќин"), Државата-домаќин го признава следново:

а) назначување на Страната што ги обештетува со закон или законска процедура сите права и побарувања кои резултираат од таквата инвестиција;

б) правото на Страната што обештетува да ги оствари сите такви права и спроведе сите такви побарувања и да ги преземе сите обврски поврзани со инвестицијата преку суброгација.

2. Страната што обештетува има право во сите околности на истиот третман во однос на:

а) правата и побарувањата кои ги стекнала и обврските кои ги преземала со назначувањето од став 1 погоре;

б) сите плаќања добиени при барање на таквите права и побарувања, како што оригиналниот инвеститор имал право да добие според овој Договор во однос на засегнатата инвестиција.

Член 9 **Решавање на спорови меѓу Договорна држава и Инвеститор**

1. Споровите кои произлегуваат меѓу Договорна држава и инвеститор на друга Договорна држава во однос на инвестиција на таков

инвеститор на територијата на првата Договорна држава, до највисок можен степен, се решаваат пријателски.

2. Доколку таквите спорови не можат да се решат во рок од шест месеци од датумот на кој, која било страна на спорот побарала пријателско решавање со поднесување на писмено известување до другата страна, спорот ќе се реши, по избор на инвеститорот кој е страна во спорот, на еден од следниве начини:

а) во согласност со кои било применливи, претходно усогласени процедури за разрешување спорови;

б) со меѓународна арбитража во согласност со следниве ставови од овој Член.

3. Во случај кога инвеститорот избере да го поднесе спорот за решавање до меѓународна арбитража, инвеститорот понатаму ќе обезбеди своја писмена согласност за спорот да биде доставен до некое од следниве тела:

(а) (1) Меѓународниот центар за разрешување инвестициони спорови ("Центарот"), формиран согласно Конвенцијата за разрешување инвестициони спорови меѓу Држави и Државјани на други Држави отворена за потпис во Вашингтон, на 18 март 1965 година ("Вашингтонската конвенција"), ако и двете Договорни држави се потписнички на Вашингтонската Конвенција и Вашингтонската Конвенција е применлива за решавање на спорот;

(2) Центарот, според правилата кои го регулираат Дополнителниот инструмент за спроведување на постапката од страна на Секретаријатот на Центарот ("Правила за дополнителен инструмент"), ако Договорната држава на инвеститорот или Договорната држава на спорот, но не и двете, е потписничка на Вашингтонската Конвенција;

(б) арбитражниот трибунал воспоставен според Арбитражните правила ("Правилата") на Комисијата на Обединетите нации за меѓународното трговско право (УНЦИТРАЛ), како што овие Правила можат да бидат изменети од страните на спорот (Нздрешното тело од Член 7 од Правилата е Генералниот секретар на Центарот);

(в) арбитражниот трибунал конституиран според арбитражните правила на која било арбитражна институција заеднички договорена помеѓу страните на спорот.

4. По исклучок на фактот дека инвеститорот можеби го поднел спорот на полноправна арбитража според став 3, тој може пред покренувањето на арбитражна постапка или во текот на постапката, да побара од правосудните или административните трибунали на Договорната држава која е дел од спорот, временна судска наредба како привремена мерка за заштита на неговите права и интереси, под услов да не вклучува барање за плаќање на каква било штета.

5. Секоја Договорна држава со ова дава безусловна согласност за поднесување на инвестиционен спор за разрешување од страна на лолноправна арбитража согласно изборот на инвеститорот според став 3 (а) и (б) или заедничкиот договор на двете страни на спорот според став 3 (в).

6. (а) Согласноста дадена во став 5, заедно со согласноста дадена според став 3, го исполнува условот за писмена согласност на страните од спорот за целите на, Глава Н од Вашингтонската конвенција, Правилата за дополнителниот инструмент, Член 2 од Конвенцијата на Обединетите нации за признавање и спроведување на странски арбитражни одлуки, подготвена во Њујорк, на 10 јуни, 1958 ("Њујоршка конвенција") и Член 1 од Арбитражните правила на УНЦИТРАЛ.

(б) Која било арбитража според овој Член, како што може да биде заеднички договорено од страните на спорот, мора да се одржува во држава која е потписничка на Њујоршката конвенција. Побарувањата поднесени на арбитража според овој договор се смета дека настануваат од комерцијалниот однос или трансакција за целите на Член 1 од Њујоршката конвенција.

(в) Ниедна од Договорните држави не обезбедува дипломатска заштита или не носи меѓународно побарување, во однос на кој било спор поднесен на арбитража освен ако другата Договорна страна не се придржувала и усогласила со одлуката донесени при ваков спор. Сепак, дипломатската заштита за целите на оваа точка не вклучуваат неформални дипломатски размени со единствена цел олеснување на разрешувањето на спорот.

7. Арбитражниот трибунал формиран според овој Член ги решава прашањата на спорот согласно такви законски правила како што може да биде договорено од страните на спорот. Во отсуство на ваков договор, го применува правото на Договорната држава страна на спорот, вклучувајќи ги нејзините правила за конфликт на закони, и такви признаени правила од меѓународното право какви што може да се применуваат, земајќи ги исто така предвид соодветните одредби од овој Договор.

8. За целта на Член 25 (2) (б) од Вашингтонската конвенција, инвеститор кој не е физичко лице со националност на Договорната држава страна на спорот на датумот на согласноста на писмено од

став (6) и кој, пред настанувањето на спорот меѓу него и таа Договорна држава, е контролиран од инвеститори од другата Договорна страна, се третира како "државјанин на друга Договорна страна" и за целите на Член 1 (6) од Правила за дополнителен инструмент се третира како "државјанин на друга држава".

9. Одлуките на арбитражата, кои може да вклучуваат одлука за камата, се конечни и обврзувачки за страните на спорот. Секоја Договорна држава веднаш ќе ја изврши која било ваква одлука и ќе осигура ефективно спроведување на нејзината територија на ваква одлука.

Член 10

Разрешување на спорови помеѓу Договорните држави

1. Договорните држави, до највисок можен степен, разрешуваат каков било спор кој се однесува на толкувањето или примената на овој Договор преку консултации или други дипломатски канали.

2. Ако спорот не се разреши за шест месеци по датумот на кој ваквите консултации или други дипломатски канали биле побарани од која било од Договорните држави и освен ако Договорните држави не се согласат на писмено лоинаку, која било од Договорните држави може, со писмено известување до другата Договорна држава да го поднесе спорот до *ad hoc* арбитражен трибунал согласно следните одредби од овој Член.

3. Арбитражниот трибунал се конституира на следниов начин: секоја Договорна држава именува еден член, и овие двајца членови се договараат, државјанин на трета држава да биде именуван како Претседател на арбитражниот трибунал од страна на двете Договорни држави. Овие членови се именуваат во рок од два месеца, а Претседателот во рок од четири месеци, од датумот на кој која било од Договорните држави ја информирала другата Договорна држава дека има намера да го поднесе спорот на арбитражниот трибунал.

4. Ако периодите утврдени во став 3 погоре не се почитуваат, која било од Договорните држави може, во отсуство на која било друга согласност, да го повика Претседателот на Меѓународниот суд на правдата да ги направи потребните назначувања. Ако Претседателот на Меѓународниот суд на правдата е државјанин на една од Договорните држави или ако е на друг начин спречен да ја врши наведената функција, Потпретседателот на Меѓународниот суд на правдата се повикува да ги изврши потребните именувања. Ако Потпретседателот на Меѓународниот суд на правдата е државјанин на која било од Договорните држави или ако тој, исто така е спречен да ја врши наведената функција, следниот по ранг член на

Меѓународниот суд на правдата кој не е државјанин на ниедна од договорните страни се повикува да ги изврши потребните именувања.

5. Арбитражниот трибунал донесува одлука со мнозинство гласови. ваквата одлука се донесува во согласност со овој Договор и со оние признаени правила на меѓународното право кои можат да се применат и таа е конечна и обврзувачка за двете Договорни држави. Секоја Договорна држава ги сноси трошоците на членот на арбитражниот трибунал назначен од таа Договорна држава, како и трошоците за нејзино претставување во арбитражната постапка. Трошоците за Претседателот, како и кои било други трошоци за арбитражната постапка подеднакво ги снесат двете Договорни држави. Сепак, арбитражниот трибунал може, со негова одлука, да реши поголем дел од сите овие трошоци да ги плати една од Договорните држави. Во однос на се друго, арбитражниот трибунал ја одредува сопствената постапка.

Член 11

Односи помеѓу Договорните држави

Одредбите од овој Договор се применуваат без оглед дали постојат дипломатски или конзуларни односи помеѓу Договорните држави.

Член 12

Примена на други правила

Ако законодавството на која било од Договорните држави или обврските според меѓународното право кои момоентално постојат или ќе бидат воспоставени во иднина помеѓу Договорните држави, покрај овој Договор, содржат правила, без оглед на тоа дали општи или конкретни, кои им даваат право на инвестициите на инвеститорите од другата Договорна држава на третман поповолен од оној обезбеден со овој Договор, таквите правила, до степен до кој е поповолно за инвеститорот, ќе преовладуваат во однос на овој Договор.

Член 13

Опфат на Договорот

Овој Договор се применува на сите инвестиции, без оглед дали веќе постојат или се извршени по датумот на негово влегување во сила, од страна на инвеститори од која било од Договорните држави на територијата на другата Договорна држава.

Член 14

Стапување во сила

Секоја Договорна држава ја известува другата во писмена форма штом се исполнети нејзините уставни формалности за стапување во сила на овој Договор, а Договорот влегува во сила на датумот на прием на последното известување.

Член 15

Важење и прекинување

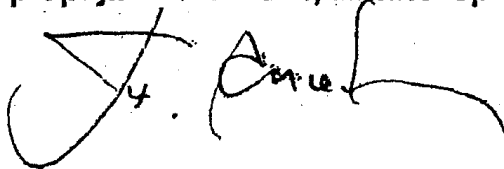
1. Овој Договор останува во сила за период од дваесет (20) години и потоа продолжува да биде во сила за сличен период или периоди, освен ако, најмалку една година пред истекувањето на почетниот или кој било последователен период, која било од Договорните држави ја извести другата Договорна држава во писмена форма за нејзината намера да го прекине овој Договор.

2. Во однос на инвестициите извршени пред датумот на стапување во сила на известувањето за прекинување на овој Договор, одредбите од овој Договор остануваат во сила за период од дваесет (20) години од датумот на прекинување на овој Договор.

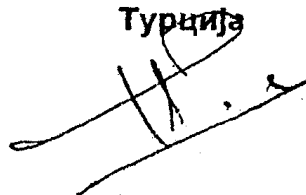
Како сведоци на горенаведеното, соодветните ополномоштени амбасадори од двете Договорни држави го потпишаа овој Договор.

Направено во Скопје на _____ ден од 1429 X, што одговара на 08 АПРИЛ ден од _____ 2008 година во два оригинални примероци на македонски, арапски и англиски јазик, и сите текстови се соодветно автентични. Во случај на несовпаѓање, преовладува англискиот текст.

За Република Македонија
д-р Трајко Славески, министер

За државата Кувајт
Абдуллах Ал.Дуњаиких, амбасадор
Амбасада на државата Кувајт во
Турција

اتفاقية
بين جمهورية مقدونيا
و
دولة الكويت

للتشجيع والحماية المتبادلة للاستثمارات

إن دولة الكويت و جمهورية مقدونيا ، (مشاراً إليهما فيما بعد بـ "الدولتين المتعاقبتين")؛

رغبة منهما في خلق الظروف الملائمة لتنمية التعاون الاقتصادي فيما بينهما وعلى الخصوص للاستثمارات التي يقوم بها مستثمرون تابعون لدولة متعاقدة في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى؛

وإدراكاً منهما بأن التشجيع والحماية المتبادلة لمثل هذه الاستثمارات سيكون حافزاً لتنشيط المبادرة التجارية ولزيادة الرخاء في كلا الدولتين المتعاقبتين ؛

قد اتفقا على ما يلي:

مادة 1

تعريفات

لأغراض هذه الاتفاقية:

1- يعني مصطلح " استثمار " كافة أنواع الأصول التي تقع في حدود دولة متعاقدة والتي يمتلكها أو يهيمن عليها مستثمر تابع للدولة المتعاقدة الأخرى بطريقة مباشرة أو غير مباشرة، ويشمل الأصول المتكونة من أو التي تأخذ شكل كل من :

(أ) حصص، وأسهم، والسندات، وسندات الدين، أو أي شكل من المشاركة في الشركات؛

(ب) مطالبات بأموال ومطالبات لأي أصول أخرى أو أداء وفقاً لعقد ذو قيمة اقتصادية وتشمل دون حصر؛

(ج) حقوق الملكية الفكرية، وتشمل على سبيل المثال لا الحصر، حقوق الطبع والنشر والعلامات التجارية وبراءات الاختراع والتصاميم والنماذج الصناعية والعمليات الفنية والخبرة والأسرار التجارية، والأسماء التجارية والشهرة ؛

(د) أي حق يُقر بموجب قانون أو عقد أو بمقتضى أية تراخيص أو تصاريح تمنح وفقاً لقانون بما في ذلك حقوق التنقيب والإستكشاف والاستخراج أو الاستغلال للموارد الطبيعية وحقوق ممارسة أنشطة اقتصادية وتجارية أخرى؛

(هـ) أي ممتلكات أخرى ملموسة وغير ملموسة، منقولة وغير منقولة وأي حقوق ملكية متعلقة بها مثل الإيجارات والرهونات وامتيازات الدين والرهونات الحيازية ؛

وينطبق أيضاً مصطلح " استثمار " على "العائدات" المحتفظ بها والناجم عن "التصفية" لغرض إعادة الاستثمار.

أي تغيير في الشكل الذي استثمرت به الأصول أو تم إعادة استثمارها به لن يؤثر في طبيعتها كاستثمار.

2- يعني مصطلح "مستثمر" بالنسبة لدولة متعاقدة :

(أ) شخص طبيعي يحمل جنسية أو مواطنة تلك الدولة المتعاقدة طبقاً لقوانينها النافذة؛

(ب) حكومة تلك الدولة المتعاقدة؛

(ج) أي شخص اعتباري تأسس أو أنشئ بموجب القوانين الوطنية والأنظمة التي يكون مقرها في إقليم تلك الدولة المتعاقدة ، مثل المعاهد والشركات والمشروعات والمؤسسات العامة والاتحادات التجارية والمنظمات وأية منشآت قانونية أخرى وهيئات.

3- يعني مصطلح "عائدات" المبالغ التي يحققها استثمار ، بغض النظر عن الشكل الذي تدفع به ، وتتضمن ، على وجه الخصوص لا الحصر ، الأرباح والفوائد والأرباح الرأسمالية وأرباح الأسهم والإتاوات أو أية رسوم أخرى.

4- يعني مصطلح "إقليم" :

(أ) بالنسبة لدولة الكويت :

أية منطقة خارج البحر الإقليمي والتي وفقاً للقانون الدولي تحددت أو يجوز تحديدها فيما بعد وفق قوانين دولة الكويت كمنطقة يجوز فيها لدولة الكويت أن تمارس فيها حقوق السيادة أو الولاية.

(ب) بالنسبة لجمهورية مقدونيا :

أقليم الأرض والمياه والمجال الجوي والتي تمارس عليها جمهورية مقدونيا وفقاً للقانون الدولي، حقوق السيادة والولاية على هذه المناطق.

5- يعني مصطلح " عملة قابلة للتحويل بحرية" أية عملة يحددها صندوق النقد الدولي من فترة إلى أخرى كعملة تستعمل بحرية وفقاً لأحكام اتفاقية صندوق النقد الدولي وأي تعديلات لاحقة.

6- يعني مصطلح "دون تأخير" تلك المدة التي عادة تكون مطلوبة لإتمام الشكليات الضرورية لتحويل المدفوعات . تبدأ المدة المذكورة من اليوم الذي يتم فيه تقديم طلب التحويل على ألا تتجاوز في أي حال شهرين.

مادة 2

قبول وتشجيع الاستثمارات

- 1- تقوم كلا الدولتين المتعاقبتين وفقاً لقوانينها الوطنية بقبول وتشجيع الاستثمارات في إقليمهما، والتي يقوم بها مستثمرون تابعون للدولة المتعاقدة الأخرى.
- 2- تقوم كلا الدولتين المتعاقبتين ، بالنسبة للاستثمارات المقبولة في إقليمها، بمنح مثل هذه الاستثمارات كافة الأذونات والموافقات والإجازات والتراخيص والتصاريح الضرورية، بالقدر المسموح به ووفقاً للأسس والشروط المحددة بقوانينها ونظمها.
- 3- يجوز للدولتين المتعاقبتين التشاور فيما بينهما بأية وسيلة يريان أنها مناسبة لتشجيع وتسهيل فرص الاستثمار داخل إقليمهم المعنية.
- 4- تعمل كل من الدولتين المتعاقبتين، وفقاً لقوانينها ونظمها المتعلقة بدخول وإقامة وعمل الأشخاص الطبيعيين، وبحسن نية والأخذ بالاعتبار دراسة طلبات المستثمرين دون النظر إلى الجنسية أو المواطنة وطلبات الموظفين بما في ذلك الإدارة العليا من الفنيين والإداريين المعينين لأغراض الاستثمار في إقليمه، بالدخول والإقامة المؤقتة والعمل في إقليم الدولة المتعاقدة. تمنح معاملة مماثلة فورية أيضاً إلى أفراد أسر تلك الموظفين فيما يتعلق بدخولهم وإقامتهم المؤقتة في الدولة المتعاقدة المضيفة.

مادة 3

حمية الاستثمارات

1- تتمتع الاستثمارات التي تتم من قبل مستثمري من أي من الدولتين المتعاقدين في كل الأوقات بالمعاملة العادلة والمنصفة وبالحمية والأمن الكاملين في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى على نحو يتوافق مع قوانينها وأنظمتها وأحكام هذه الاتفاقية. لن تقوم أي من الدولتين المتعاقدين بأي شكل كان باتخاذ إجراءات تعسفية أو تمييزية بما في ذلك استعمال، إدارة، التصرف، تشغيل، توسيع، أو بيع أو أي تصرف آخر للاستثمارات، من قبل مستثمرين تابعين للدولة المتعاقدة الأخرى لمصلحة استثمارات مستثمريه أو مستثمري دولة ثالثة.

2- تقوم كل من الدولتين المتعاقدين بالإعلان الفوري عن أو إطلاع المستثمرين على كافة القوانين والنظم والإجراءات والإرشادات الإدارية للتطبيق العام وكذلك الاتفاقيات الدولية التي تتعلق أو تؤثر العمل في إحكام هذه الاتفاقية أو باستثمارات في إقليمه لمستثمرين تابعين للدولة المتعاقدة الأخرى .

3- تعمل كل من الدولتين المتعاقدين على توفير الوسائل الفعالة لتأكيد المطالبات وتنفيذ الحقوق التي تتعلق بالاستثمارات. ويتعين على كل دولة متعاقدة أن يضمن للمستثمرين التابعين للدولة المتعاقدة الأخرى، الحق في اللجوء إلى محاكمه القضائية والمحاكم والهيئات الإدارية وكافة الأجهزة الأخرى التي تمارس السلطة القضائية، وكذلك الحق في تكليف أشخاص من اختيارهم المؤهلين وفقاً للنظم وللقوانين المطبقة لغرض تأكيد المطالبات وتنفيذ الحقوق بالنسبة لاستثماراتهم.

4 – كذلك، فإن الاستثمارات لن تخضع في الدولة المتعاقدة المضيفة إلى متطلبات أداء والتي قد تعوق أو تؤثر سلباً على استعمال، إدارة، التصرف ب، تشغيل، توسيع، بيع أو أي تصرف آخر.

مادة 4

معاملة الاستثمارات

1- فيما يتعلق باستعمال وإدارة والتصرف والتشغيل والتوسع والبيع أو أشكال التصرف الأخرى للاستثمارات، التي يقوم بها في إقليمها مستثمرون تابعون للدولة المتعاقدة الأخرى، تمنح كلا الدولتين المتعاقدتين معاملة لا تقل رعاية عن تلك التي يمنحها في حالات مماثلة لاستثمارات خاصة بمستثمريه أو مستثمري أية دولة ثالثة، أيهما يكون الأكثر رعاية لتلك الاستثمارات.

2- بالرغم من ذلك، لا تفسر أحكام هذه المادة على أنها تلزم دولة متعاقدة بأن تقدم للمستثمرين التابعين للدولة المتعاقدة الأخرى أي معاملة أو تفضيل أو امتياز ينتج عن:

(أ) أي إتحاد جمركي أو إتحاد اقتصادي أو منطقة تجارة حرة ، أو إتحاد نقدي أو أي شكل آخر لترتيب اقتصادي إقليمي أو أي اتفاق دولي آخر مماثل، يكون أي من الدولتين المتعاقدتين طرفاً فيه أو قد تصبح طرفاً فيه ؛

(ب) أي اتفاق دولي أو ترتيب يتعلق كلياً أو بصفة رئيسية بالضرائب.

مادة 5

التعويض عن الخسائر

1- ما عدا عند تطبيق المادة 6، عندما تتعرض استثمارات يقوم بها مستثمرون تابعون لأحد الدولتين المتعاقدتين لخسائر بسبب الحرب أو أي نزاع مسلح آخر أو حالة طوارئ وطنية أو ثورة أو اضطرابات مدنية أو تمرد أو أعمال شغب أو أحداث أخرى مماثلة في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى، تمنح معاملة من قبل الدولة المتعاقدة الأخرى فيما يتعلق بإعادة الأوضاع إلى ما كانت عليه أو برد التعويض أو التأمين أو بتسوية أخرى، معاملة لا تقل

رعاية عن تلك التي تمنحها الدولة المتعاقدة الأخرى لمستثمريها أو للمستثمرين التابعين
لأية دولة ثالثة، أيهما تكون أكثر رعاية للمستثمر.

2- مع عدم الإخلال بالفقرة 1 ، فإن المستثمرين التابعين لأحد الدولتين المتعاقدين الذين يلحق
بهم خسارة نتيجة لأي من الأحداث المشار إليها في تلك الفقرة في إقليم الدولة المتعاقدة
الأخرى والنتيجة عن :

(أ) الاستيلاء المؤقت على ممتلكاتهم أو جزء منها من قبل قواتها أو سلطاتها؛

(ب) تدمير ممتلكاتهم أو جزء منها من قبل قواتها أو سلطاتها دون أن يكون ذلك بسبب
العمليات القتالية أو دون أن تتطلبه ضرورة الموقف؛

يمنحون تعويضاً فورياً وكافياً وفعالاً لإعادة الوضع على ما كان عليه.

ملاحقہ

نزاع الملكية

1- (أ) الاستثمارات التي يقوم بها مستثمرون تابعون لأي من الدولتين المتعاقدين في إقليم
الدولة المتعاقدة الأخرى لن يتم تأميمها أو نزع ملكيتها أو سلب حيازتها أو إخضاعها
بطريقة مباشرة أو غير مباشرة ، لإجراءات ذات أثر يعادل التأميم أو نزع الملكية أو
مصادرة الممتلكات أو سلب الحيازة (مشاراً إليها مجتمعة فيما بعد بـ "نزع الملكية")
من قبل الدولة المتعاقدة الأخرى إلا لغرض مصلحة لتلك الدولة المتعاقدة وفي مقابل
تعويض فوري وكاف وفعال شريطة أن تكون تلك الإجراءات قد اتخذت على أساس
عدم التمييز ووفقاً لإجراءات قانونية معمولاً بها بصفة عامة .

(ب) تبلغ قيمة هذا التعويض القيمة السوقية العادلة للاستثمار المنزوع ملكيته في الوقت الذي يسبق مباشرة إجراء نزع الملكية أو الذي أصبح فيه نزع الملكية الوشيك الحدوث معروفاً بصورة علنية، أيهما يكون الأسبق (مشاراً إليه فيما بعد بـ "تاريخ التقييم"). يتم حساب هذا التعويض بعملة قابلة للتحويل بحرية على أساس القيمة السوقية لسعر الصرف السائد لتلك العملة في تاريخ التقييم ويتضمن فائدة بسعر تجاري يتم تحديده على أساس السوق، على أن لا يقل في أي حال عن سعر الفائدة السائد في (ليبور) أو ما يعادله، وذلك من تاريخ نزع الملكية وحتى تاريخ الدفع.

(ج) إذا كانت القيمة السوقية العادلة المذكورة أعلاه لا يمكن التأكد منها بسهولة، فإن التعويض يتم تحديده بناءً على مبادئ منصفة أخذاً في الاعتبار كافة العوامل والظروف المتعلقة به مثل رأس المال المستثمر، وطبيعة وفترة الاستثمار، وقيمة الإحلال، والزيادة في قيمة الاستثمار والعائدات الجارية وقيمة التدفق النقدي المحتسب والقيمة الدفترية والشهرة التجارية. مبلغ التعويض المحدد نهائياً يتم دفعه فوراً للمستثمر.

2- في ضوء المبادئ المنصوص عليها في الفقرة 1، ودون الإخلال بحقوق المستثمر الواردة بالمادة 9 من هذه الاتفاقية، يكون للمستثمر المتضرر الحق في المراجعة الفورية من قبل سلطة قضائية أو سلطة مختصة مستقلة أخرى تابعة لتلك الدولة المتعاقدة التي قامت بنزع الملكية، لقضيته بما في ذلك تقييم استثماره ومدفوعات التعويضات لهذا الاستثمار.

3- لأغراض هذه الاتفاقية يشمل مصطلح "نزع الملكية" أيضاً أي تدخلات أو إجراءات نظامية من قبل دولة متعاقدة لها نفس تأثير نزع الملكية والتي ينتج عنها حرمان المستثمر في الواقع من ملكيته أو هيمنته على أو مصالحه الجوهرية من استثماره أو التي قد ينتج عنها خسارة أو ضرر للقيمة الاقتصادية للاستثمار مثل تجميد أو حجز الاستثمار أو فرض ضريبة تعسفية أو زائدة على الاستثمار أو البيع الإجباري لجميع أو جزء من الاستثمار أو إجراءات مماثلة أخرى.

مادة 7

تحويل المدفوعات المتعلقة بالاستثمارات

1- على كل من الدولتين المتعاقدين أن تضمن للمستثمرين التابعين للدولة المتعاقدة الأخرى التحويل الحر للمدفوعات المتعلقة بالاستثمار داخل وخارج إقليمه، بما في ذلك تحويل:

(أ) رأس المال الأولي وأي رأس مال إضافي لصيانة وإدارة وتنمية الاستثمار؛

(ب) العائدات؛

(ج) المدفوعات بموجب عقد، بما في ذلك سداد أصل الدين و مدفوعات الفائدة المستحقة المؤداة بموجب اتفاقية قرض؛

(د) الإتاوات والرسوم للحقوق المشار إليها بالمادة 1 الفقرة 1 (ج)؛

(هـ) العائدات المستحقة من البيع أو التصفية لجميع أو أي جزء من الاستثمار؛

(و) الأموال المكتسبة والمكافآت الأخرى للعاملين المتعاقدة معهم من الخارج والذين لهم صلة بالاستثمار؛

(ز) مدفوعات التعويض طبقاً للمادتين 5 و 6؛

(ح) المدفوعات المشار إليها بالمادة 8؛

(ط) المدفوعات الناشئة عن تسوية المنازعات.

2- يتم تنفيذ تحويل المدفوعات الواردة بموجب الفقرة 1 دون تأخير أو قيود، وبعملة قابلة للتحويل بحرية، ما عدا في حالة المدفوعات العينية. في حالة التأخير في إجراء التحويلات المطلوبة فإنه يحق للمستثمر المتضرر استلام فائدة عن مدة التأخير.

3- تتم التحويلات، بسعر صرف السوق الحالي في الدولة المتعاقدة المضيفة للاستثمار في تاريخ التحويل للعملة المراد تحويلها. في حال غياب سوق الصرف الأجنبي، فإن السعر الذي

سوف يطبق هو أحدث سعر مطبق على الاستثمارات الداخلة أو سعر الصرف الذي يحدد وفق نظم صندوق النقد الدولي أو سعر الصرف لتحويل العملات إلى أوراق السحب الخاصة أو دولار الولايات المتحدة، أيهما أكثر رعاية للمستثمر.

مادة 8

الطول محل الدائن

1- إذا قامت دولة متعاقدة أو وكالتها المعينة ("الطرف الضامن") بتسديد دفعة بموجب تعويض أو ضمان قد تعهدت به يتعلق باستثمار في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى ("الدولة المضيفة")، فإن على الدولة المضيفة الاعتراف:

(أ) بالتنازل للطرف الضامن بموجب القانون أو عملية قانونية عن كل الحقوق والمطالبات الناتجة عن مثل هذا الاستثمار؛

(ب) يحق للطرف الضامن بممارسة مثل هذه الحقوق وتنفيذ تلك المطالبات والتعهد بكافة الالتزامات المتعلقة بالاستثمار استناداً إلى مبدأ الطول محل الدائن.

2- في كافة الظروف، يحق للطرف الضامن، نفس المعاملة فيما يتعلق:

(أ) بالحقوق والمطالبات المكتسبة والالتزامات المتعهد بها بمقتضى التنازل المشار إليه بالفقرة 1 أعلاه؛

(ب) أية مدفوعات يتم استلامها بناءً على تلك الحقوق والمطالبات.

كما كان للمستثمر الأصلي الحق في الاستلام بمقتضى هذه الاتفاقية فيما يتعلق بالاستثمار المعني.

مادة 9

تسوية المنازعات بين دولة متعاقدة ومستثمر

1- المنازعات التي تنشأ بين دولة متعاقدة ومستثمر تابع للدولة المتعاقدة الأخرى فيما يتعلق باستثمار يعود للأخير في إقليم الدولة المذكورة أولاً، يتم تسويتها بقدر الإمكان بالطرق الودية.

2- إذا تعذر تسوية تلك المنازعات خلال ستة أشهر من تاريخ طلب أي من طرفي النزاع للتسوية الودية عن طريق أخطار كتابي للطرف الأخرى، فإن النزاع يعرض للحل باختيار المستثمر طرف النزاع بإحدى الوسائل التالية:

(أ) طبقاً لأية إجراءات مطبقة لتسوية النزاع متفق عليها مسبقاً؛

(ب) إلى تحكيم دولي وفقاً للفقرات التالية من هذه المادة؛

3- في حالة اختيار المستثمر عرض النزاع للتسوية على تحكيم دولي، فإنه يتعين على المستثمر أيضاً تقديم موافقته الخطية على عرض النزاع للتسوية بواسطة إحدى الجهات التالية:

(أ) (1) المركز الدولي لتسوية منازعات الاستثمار (المركز)، الذي تم إنشاؤه بناءً على اتفاقية تسوية منازعات الاستثمار بين الدول ومواطني الدول الأخرى المفتوحة للتوقيع في واشنطن في 18 مارس 1965 (اتفاقية واشنطن) إذا كانت كلا الدولتين المتعاقدين أعضاء في اتفاقية واشنطن وانطباق اتفاقية واشنطن على النزاع؛

(2) المركز، بموجب القواعد التي تحكم التسهيلات الإضافية للأعمال الإدارية من قبل سكرتير المركز ("قواعد التسهيلات الإضافية")، إذا كانت الدولة المتعاقدة للمستثمر أو الدولة المتعاقدة الطرف في النزاع، ولكن ليس كلاهما، طرفاً في اتفاقية واشنطن؛

(ب) محكمة تحكيم تنشأ بموجب قواعد التحكيم ("القواعد") للجنة الأمم المتحدة لقانون التجارة الدولية (يونسترال)، حسبما يتم تحصيل هذه القواعد من قبل أطراف النزاع (وتكون جهة التعيين المشار إليها في المادة 7 من تلك القواعد هي سكرتير العام (المركز)؛

(ج) محكمة تحكيم يتم إنشائها بناءً على قواعد التحكيم الخاصة بأية هيئة تحكيم يتم الاتفاق عليها بين طرفي النزاع .

4- بالرغم من قيام المستثمر بعرض النزاع على تحكيم ملزم بموجب الفقرة 3 أعلاه ، فإنه يجوز له وقبل بدء إجراءات التحكيم أو خلال تلك الإجراءات، أن يلتمس من المحاكم القضائية أو الإدارية التابعة للدولة المتعاقدة التي يكون طرفاً في النزاع، إصدار أمر قضائي مؤقت للمحافظة على حقوقه ومصالحه، على أن لا يشمل ذلك طلب التعويض عن أي أضرار.

5- تعطي كل من الدولتين المتعاقدين موافقتها غير المشروطة لعرض نزاع الاستثمار بغرض التسوية بواسطة تحكيم ملزم طبقاً للفقرة 3 (أ) و (ب) وباختيار المستثمر أو بالاتفاق المتبادل لطرفي النزاع وطبقاً للفقرة 3 (ج).

6- (أ) ستفي كل من الموافقة الواردة بالفقرة 5، مع الموافقة الواردة بالفقرة 3 بمتطلبات الاتفاق الخطي لطرفي النزاع لأغراض كل من الفصل الثاني من اتفاقية واشنطن وقواعد التسهيلات الإضافية، والمادة الثانية من اتفاقية الأمم المتحدة الخاصة بالاعتراف في تنفيذ أحكام التحكيم الأجنبية ، المحررة في نيويورك في 10 يونيو 1958 (" اتفاقية نيويورك ") ، والمادة 1 من قواعد تحكيم اليونسترال.

(ب) يجب أن يعقد أي تحكيم بموجب هذه المادة ، وكما يتم الاتفاق عليه بالتبادل بين الطرفين، في دولة تكون طرفاً في اتفاقية نيويورك . المطالبات المعروضة على التحكيم وفقاً لأحكام هذه الاتفاقية تعتبر قد نشأت خارج نطاق علاقة أو معاملة تجارية لأغراض المادة 1 من اتفاقية نيويورك.

(ج) لن تقوم أي من الدولتين المتعاقدين بمنح حماية دبلوماسية أو التقدم بمطالبة دولية متعلقة بأي نزاع تم إحالته إلى التحكيم إلا في حالة إخفاق الدولة المتعاقدة الأخرى في الالتزام أو الامتثال للحكم الصادر بشأن ذلك النزاع. مع ذلك، لا تتضمن الحماية الدبلوماسية لأغراض هذه الفقرة الفرعية تبادل المذكرات الدبلوماسية غير الرسمية فقط لغرض تسهيل تسوية النزاع.

7- تقرر محكمة التحكيم التي يتم إنشاؤها بموجب هذه المادة ، المسائل المتعلقة بالنزاع وفقاً لتلك القواعد من القانون الذي يتم الاتفاق عليه من قبل طرفي النزاع . في حالة غياب مثل هذا الاتفاق، سيطبق قانون الدولة المتعاقدة طرف النزاع، بما في ذلك قواعد تعارض القوانين، وقواعد القوانين الدولية المتعارف عليها كما يتم تطبيقها أخذ في الاعتبار أحكام هذه الاتفاقية.

8 – المستثمر خلاف شخص طبيعي الذي يحمل جنسية الدولة المتعاقدة طرف النزاع في تاريخ الموافقة الخطية المشار إليها في الفقرة 6 والذي يهيمن عليه قبل نشوء النزاع بينه وبين تلك

الدولة المتعاقدة مستثمرون تابعون للدولة المتعاقدة الأخرى، تم معاملته لغرض المادة 25 (2) (ب) من اتفاقية واشنطن "كمواطن تابع لدولة متعاقدة أخرى" ولغرض المادة 1 (6) من قواعد التسهيلات الإضافية يعامل "كمواطن لدولة أخرى".

9- قرارات التحكيم، والتي قد تتضمن قرار منح فائدة، تكون نهائية وملزمة لكل من طرفي النزاع. تقوم كل من الدولتين المتعاقدتين بتنفيذ أي حكم مثل هذا فوراً، وتقوم باتخاذ الإجراءات اللازمة للتنفيذ الفعال لتلك الأحكام في إقليمها.

مادة 10

تسوية المنازعات بين الدولتين المتعاقدتين

1- تقوم الدولتان المتعاقدتان، بقدر الإمكان، بتسوية أي نزاع يتعلق بتفسير أو بتطبيق هذه الاتفاقية من خلال المشاورات أو القنوات الدبلوماسية الأخرى .

2- إذا لم يتم تسوية النزاع خلال ستة أشهر من تاريخ طلب تلك المشاورات أو القنوات الدبلوماسية الأخرى من قبل أي من الدولتين المتعاقدتين ، و ما لم تتفق الدولتان المتعاقدتان كتابة على خلاف ذلك ، فإنه يجوز لأي من الدولتين المتعاقدتين عن طريق إخطار كتابي للدولة المتعاقدة الأخرى ، بعرض النزاع على محكمة تحكيم تعقد لهذا الغرض وفقاً للأحكام التالية من هذه المادة .

3- تشكل محكمة التحكيم على النحو التالي: يعين كل من الدولتين المتعاقدتين عضواً واحداً ويتفق هذان العضوان على مواطن من دولة ثالثة ليكون رئيساً لهما، يتم تعيينه من قبل الدولتين المتعاقدتين . ويتم تعيين هذين العضوين خلال شهرين ، والرئيس خلال أربعة أشهر من تاريخ إخطار أي من الدولتين المتعاقدتين الدولة المتعاقدة الأخرى بنيتها في عرض النزاع على محكمة تحكيم .

4- إذا لم تراعى المدد المحددة في الفقرة 3 أعلاه ، فإنه يجوز لأي من الدولتين المتعاقبتين في غياب أي ترتيب آخر، أن يدعو رئيس محكمة العدل الدولية لإجراء التعيينات اللازمة. فإذا كان رئيس محكمة العدل الدولية من مواطني أحد الدولتين المتعاقبتين أو وجد مانع يحول دون أدائه للمهمة المذكورة، فيطلب من نائب رئيس محكمة العدل الدولية، إجراء التعيينات اللازمة. وإذا كان نائب رئيس محكمة العدل الدولية من مواطني احد الدولتين المتعاقبتين أو وجد مانع يحول دون أدائه للمهمة المذكورة، فيطلب من عضو محكمة العدل الدولية الذي يليه في الأقدمية والذي لا يكون من مواطني احد الدولتين المتعاقبتين إجراء التعيينات اللازمة.

5- تتخذ محكمة التحكيم قرارها بأغلبية الأصوات . ويتخذ هذا القرار طبقاً لأحكام هذه الاتفاقية ولقواعد القانون الدولي المعترف بها وذلك حسب انطباقها، ويكون نهائياً وملزماً لكل من الدولتين المتعاقبتين . ويتحمل كل من الدولتين المتعاقبتين أتعاب عضو محكمة التحكيم المعين من جانب تلك الدولة المتعاقدة وكذلك أتعاب ممثله في إجراءات التحكيم. أما أتعاب الرئيس وكذلك أي تكاليف أخرى فيتحمله كلا الدولتان المتعاقدتان مناصفةً بينهما. ويجوز لمحكمة التحكيم وحسب تقديرها أن تقرر تكليف إحدى الدولتين المتعاقبتين بنسبة أكبر من أو بكامل التكاليف المذكورة. تحدد محكمة التحكيم الإجراءات الخاصة بها فيما يتعلق بكافة الأمور الأخرى.

مادة 11

العلاقات بين الدولتين المتعاقبتين

تطبق أحكام هذه الاتفاقية بصرف النظر عن وجود علاقات دبلوماسية أو قنصلية بين الدولتين المتعاقبتين.

مادة 12

تطبيق الأحكام الأخرى

إذا كانت تشريعات أي من الدولتين المتعاقبتين أو الالتزامات بموجب القانون الدولي القائمة حالياً أو الناشئة في وقت لاحق بين الدولتين المتعاقبتين بالإضافة إلى هذه الاتفاقية، تتضمن أحكاماً سواء كانت عامة أو خاصة، بمنح الاستثمارات التي يقوم بها مستثمري الدولة المتعاقدة الأخرى معاملة أكثر رعاية من تلك المنصوص عليها في هذه الاتفاقية، فإن هذا الحكم يسود على هذه الاتفاقية بالقدر الذي يوفر معاملة أكثر رعاية.

مادة 13

نطاق الاتفاقية

تطبق هذه الاتفاقية على جميع الاستثمارات، سواءً الموجود منها أو التي تمت بعد تاريخ دخول هذه الاتفاقية حيز النفاذ من قبل مستثمري أي من الدولتين المتعاقبتين في إقليم الدولة المتعاقدة الأخرى.

مادة 14

نفاذ الاتفاقية

تقوم كل من الدولتين المتعاقبتين بإخطار الأخرى كتابة باستيفائها للمتطلبات الدستورية اللازمة لدخول هذه الاتفاقية حيز النفاذ، وتدخل الاتفاقية حيز النفاذ بعد تاريخ استلام آخر إخطار.

مادة 15

المدة والإنتهاء

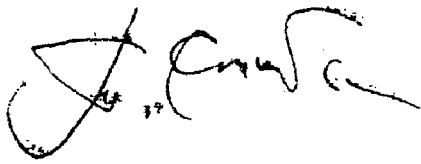
1- تظل هذه الاتفاقية نافذة المفعول لفترة مدتها عشرين (20) سنة، وتستمر بعد ذلك نافذة لمدة أو لمدد مماثلة، ما لم تخطر أي من الدولتين المتعاقبتين الدولة المتعاقدة الأخرى كتابة قبل سنة واحدة من إنتهاء المدة الأولى أو أي مدة لاحقة ، بنيتها في إنتهاء هذه الاتفاقية .

2- فيما يتعلق بالاستثمارات التي أقيمت قبل تاريخ نفاذ مفعول إخطار إنتهاء هذه الاتفاقية، فإن أحكام هذه الاتفاقية تظل سارية المفعول لمدة عشرين (20) سنة من تاريخ إنتهاء هذه الاتفاقية.

وإثباتاً على ذلك، قام المفوضون المعنيون لكلا الدولتين المتعاقبتين بالتوقيع على هذه الاتفاقية.

حررت في أسكوبيا في هذا اليوم الثاني من شهر ربيع الآخر 1429 هـ الموافق ليوم الثامن من شهر أبريل 2008، من نسختين أصليتين باللغات العربية والمقدونية والإنجليزية، وجميع النصوص ذات حجية متساوية. في حالة الاختلاف، يسود النص الإنجليزي.

عن
جمهورية مقدونيا

ترايكوسلافيفوسكي
وزير المالية

عن
دولة الكويت

عبدالله الدويخ
سفير دولة الكويت لدى تركيا

